

Seat No. : _____

JB-126

January-2021

B.Ed. : Sem.-III

B-104 : Sanskrit

(Pedagogy of school subject Sanskrit)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) આ કસોટીમાં કુલ 50 પ્રશ્નો છે.
(2) આ કસોટીના પ્રશ્નો બહુવિકલ્પ પ્રકારના છે.
(3) ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઓ.એમ.આર. શીટમાં નિયત સ્થાના તમારો ઉત્તર સાચા વિકલ્પની સામેના વર્તુળને ઘટ્ટ ● કરીને નોંધવો.

1. કાક: भार्यया सह कुत्र वसति ?
(a) निम्बवृक्षे (b) पिपलिवृक्षे
(c) आम्रवृक्षे (d) वटवृक्षे
2. का विपुला वहति ?
(a) नर्मदामाता (b) गङ्गामाता
(c) रेवा (d) तापी
3. अधोदत्तेभ्य: सर्वनामरूपेभ्य: चतुर्थी विभक्ते एकवचनस्य रूपं किम् अस्ति ?
(a) तुभ्यम् (b) त्वया
(c) युष्मभ्यं (d) त्वं
4. वयं त्वां _____ । रिक्तस्थाने स्मृ धातो: योग्य लट् लकारस्य रूपं किम् ?
(a) स्मरामि (b) स्मराम:
(c) स्मराव: (d) स्मरथ

5. मानवाः कीदृशाः सन्तु ?

(a) निर्भयाः	(b) भयाः
(c) सुखिनः	(d) दुखिनः

6. हस्त भूषणम् _____ ।

(a) सत्यं	(b) शास्त्रं
(c) दानं	(d) कर्म

7. विहगः शब्दस्य कः पर्यायः ?

(a) गगनम्	(b) विहरति
(c) खगः	(d) वसः

8. एषा _____ रिक्तस्थानं पूर्यत ।

(a) बालकः	(b) शुकः
(c) बालिका	(d) द्वारम्

9. बालकाः शीघ्रतया _____ ।

(a) धावन्ति	(b) धावति
(c) धावमि	(d) धावतः

10. गत्वा कृदन्तस्य प्रकार किम् अस्ति ?

(a) सम्बन्धक भूतकृदन्त	(b) हेत्वर्थ कृदन्त
(c) कर्मणि कृदन्त	(d) कर्तरि भूतकृदन्त

11. आचार्यस्य प्रसिद्ध ग्रंथः कः वर्तते ?

(a) वेदसंहिता	(b) चरक संहिता
(c) शिवलहरी	(d) गङ्गालहरी

12. विनाशकाले इति कः समास ?
- (a) कर्मधारय (b) तत्पुरुष
(c) बहुव्रहि (d) द्वन्द्व
13. गमिष्यसि, _____, गमिष्यथ वचनानुसारं रिक्तस्थाने भवति ।
- (a) गच्छतः (b) गमिष्यथः
(c) गमिष्यामि (d) गमिष्यन्ति
14. न जानामि _____ न च ध्यानयोगं ।
- (a) दानस्य (b) दाने
(c) दानं (d) दानात्
15. आचरेत् - क्रियापदम् अस्ति ।
- (a) विध्यर्थस्य (b) उत्तमपुरुषः
(c) वर्तमान कालः (d) मध्यम पुरुषः
16. गुणवती कन्या इति नाम कृतेः कस्मात् ग्रन्थत उद्धृत ?
- (a) दशकुमारचरितम् (b) कुमारसम्भवम्
(c) काव्यदर्श (d) दूतघटोत्कचम्
17. रात्रौ पदस्य विभक्तिः वचनं च किम् अस्ति ।
- (a) सप्तमी एकवचनम् (b) तृतीया एकवचनम्
(c) चतुर्थी एकवचनम् (d) पंचमी एकवचनम्
18. आदिकविः कः मन्यते ?
- (a) वेद व्यास (b) कालिदास
(c) माघः (d) वाल्मीकी

19. बकात् कति लक्षणं शिक्षेत् ?
- (a) एकं (b) द्वे
(c) त्रीणि (d) चत्वारि
20. जायन्ते इति शब्दस्य विरुद्धार्थकः शब्दः कः ?
- (a) गच्छन्ति (b) भवन्ति
(c) भ्रियन्ते (d) विद्यन्ते
21. नगरजनो – इति गुर्जरभाषायाः शब्दस्य संस्कृतशब्दम् किम् ?
- (a) पौराः (b) जनः
(c) जननी (d) जनाः
22. कः होता रत्नधातम् च अस्ति ?
- (a) अग्निः (b) वायुः
(c) पृथ्वी (d) जलः
23. नद्याः तटे _____ आसीत् ।
- (a) खगः (b) मकरः
(c) कासरः (d) कृषिवाटिका
24. वारिवाहाः स्वयं _____ न खादन्ति ।
- (a) जलं (b) फलानि
(c) धान्यं (d) अन्नं
25. त्रीणि – _____
- (a) ३ (b) ३३
(c) ३० (d) १३

26. अद्य मंगलवासरः तर्हि ह्यः _____ वासरः
- (a) सोम (b) बुध
(c) गुरु (d) रवि
27. लोकोत्तरणम् चेतांसि को न विज्ञातुम् अर्हति । अत्र रेखाङ्कित पदस्य कृदन्त प्रकार किम् अस्ति ?
- (a) हेत्वर्थ (b) कर्मणि
(c) स्मबंधक (d) कर्त्तरि
28. नवमित्यवद्यम् – अस्य संधि विच्छेदः अस्ति ।
- (a) नवम् + त्य + वध्यम् (b) नवमित्य + अवद्यम्
(c) नवम् + इति + अवध्यं (d) नवम् + मित्य + वद्यम्
29. हस्ती _____ शुण्डा ।
- (a) कदली सदृशी (b) शूर्पकारौ
(c) भांडाकारम् (d) स्तम्भः समानः
30. “शाला” शब्दस्य तृतीया बहुवचनम् लिखत ।
- (a) शालाः (b) शालभ्यः
(c) शालासु (d) शालाभि
31. पश्यामि – अस्य ह्यस्तनभूतका परिवर्तित क्रियापदरूपं किम् अस्ति ?
- (a) अपश्याव (b) अपश्यम्
(c) अपश्यतम् (d) अपश्यम्
32. अर्जिनोऽपि – अस्य संधिविच्छेदः अस्ति ?
- (a) अर्जुनो + डपि (b) अर्जुनः + अपि
(c) अर्जुनो + अपि (d) अर्जुन + अपि

33. कृपया _____ पत्राणि यच्छतु ?
- (a) मह्यम् (b) अहम्
(c) अस्माकं (d) मया
34. षट् स्पततिः इति शब्दस्य अंक संख्या कः अस्ति ?
- (a) ७६ (b) ६७
(c) ६० (d) ७०
35. क्रेतुम् इति शब्दस्य विरुद्धार्थकः शब्दः कः अस्ति ?
- (a) विक्रयणम् (b) विक्रय
(c) अक्रेतुम् (d) विक्रेतुम्
36. अधोदतेभ्य नाम रूपेभ्य प्रथमा विभक्ते बहुवचनस्य रूप किम् अस्ति ?
- (a) धनानि (b) धनं
(c) धने (d) धनाय
37. वैध कस्य भ्राता अस्ति ?
- (a) यमराजस्य (b) जीवस्य
(c) प्रजानां (d) धनानां
38. वार्तालापः इति शब्दस्य पर्यायशब्दः कः ?
- (a) वार्ताकथा (b) सम्भाषणं
(c) सभा (d) भाषणं
39. अधोदतेभ्यः धतुरूपेभ्यः ह्यस्तन भूत कालस्य अन्य पुरुषस्य एक वचनस्य रूपं चित्वा लिखत ।
- (a) गच्छति (b) अगच्छत्
(c) वदतु (d) इच्छामि

40. सूर्यतनया का अस्ति ?
- (a) तापी (b) सभ्रमत्याः
(c) नर्मदा (d) गोदावरी
41. का स्त्री देहविवर्जिता अस्ति ?
- (a) लेखनी (b) छोटिका
(c) पाञ्चाली (d) सीता
42. पक्षी _____ अटति ।
- (a) द्वारम् (b) गृहम्
(c) तीर्थम् (d) वनम्
43. वृक्षात् पर्णानि _____ ।
- (a) पतति (b) पततः
(c) पतन्ति (d) अपतत्
44. सिंह सहसा आह्वानमकरोत् । अस्मिन् वाक्ये अव्ययं चित्वा लिखत ।
- (a) सिंहः (b) सहसा
(c) आह्वानम् (d) अकरोत्
45. अधस्तात् कः विशेषणः रावणस्य ?
- (a) नख पक्षमुखायुधः (b) खगोतमः
(c) वनस्पतिगतः (d) भगन्धन्वा
46. 'दौवारिकस्य सेवनिष्ठा' – इति नाम कृतेः कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतम् ?
- (a) उत्तरामचरितम् (b) मेघदूतम्
(c) शिवराज विजयम् (d) रघुवंशम्

47. श्रद्धावान् लभते _____ ।
- (a) ज्ञानम् (b) ज्ञानस्य
(c) ज्ञाने (d) ज्ञानात्
48. नन्दाय एव रोचते स्म । अस्य भूतकाले परिवर्तितः प्रयोगः अस्ति ।
- (a) अरोचन्त (b) अरोचत
(c) अरोचेताम् (d) अरोच
49. आगच्छ - क्रियापदम् अस्ति ।
- (a) वर्तमानकालस्य (b) आज्ञार्थस्य
(c) उत्तमपुरुष एकवचनस्य (d) अन्यपुरुष एकवचनस्य
50. जनः, _____, जनाः वचनानुसर शब्दरूपेण रिक्तस्थान पूर्यत ।
- (a) जनाय (b) जनौ
(c) जनम (d) जनस्य
-